

---

5 Hamerstukken

Aan de orde is de behandeling van:

- het wetsvoorstel Wijziging van de begrotingsstaat van de Koning (I) voor het jaar 2023 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (36350-I);
- het wetsvoorstel Wijziging van de begrotingsstaat van de Staten-Generaal (IIA) voor het jaar 2023 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (36350-IIA);
- het wetsvoorstel Wijziging van de begrotingsstaat van de overige Hoge Colleges van Staat, Kabinetten van de Gouverneurs en de Kiesraad (IIB) voor het jaar 2023 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (36350-IIB);
- het wetsvoorstel Wijziging van de begrotingsstaat van het Ministerie van Algemene Zaken (IIIA), de begrotingsstaat van het Kabinet van de Koning (IIIB) en de begrotingsstaat van de Commissie van Toezicht op de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten (IIIC) voor het jaar 2023 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (36350-IIII);
- het wetsvoorstel Wijziging van de begrotingsstaten van Koninkrijksrelaties (IV) en het BES-fonds (H) voor het jaar 2023 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (36350-IV);
- het wetsvoorstel Wijziging van de begrotingsstaat van het Ministerie van Buitenlandse Zaken (V) voor het jaar 2023 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (36350-V);
- het wetsvoorstel Wijziging van de begrotingsstaten van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (VIII) voor het jaar 2023 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (36350-VIII);
- het wetsvoorstel Wijziging van de begrotingsstaten van het Ministerie van Defensie (X) voor het jaar 2023 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (36350-X);
- het wetsvoorstel Wijziging van de begrotingsstaten van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (XII) voor het jaar 2023 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (36350-XII);
- het wetsvoorstel Wijziging van de begrotingsstaten van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (XIV) en het Diergezondheidsfonds (F) voor het jaar 2023 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (36350-XIV);
- het wetsvoorstel Wijziging van de begrotingsstaat van het Mobiliteitsfonds voor het jaar 2023 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (36350-A);
- het wetsvoorstel Wijziging van de begrotingsstaat van het gemeentefonds voor het jaar 2023 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (36350-B);
- het wetsvoorstel Wijziging van de begrotingsstaat van het provinciefonds voor het jaar 2023 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (36350-C);
- het wetsvoorstel Wijziging van de begrotingsstaat van het Deltafonds voor het jaar 2023 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (36350-J);
- het wetsvoorstel Wijziging van de begrotingsstaat van het Defensiematerieelbegrotingsfonds voor het jaar 2023 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (36350-K);

- het wetsvoorstel Wijziging van de begrotingsstaat van het Nationaal Groeifonds voor het jaar 2023 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (36350-L);
- het wetsvoorstel Jaarverslag en slotwet van de Koning 2022 (36360-I);
- het wetsvoorstel Jaarverslag en slotwet Staten-Generaal 2022 (36360-IIA);
- het wetsvoorstel Jaarverslag en slotwet overige Hoge Colleges van Staat, Kabinetten van de Gouverneurs en de Kiesraad 2022 (36360-IIB);
- het wetsvoorstel Jaarverslag en slotwet Ministerie van Algemene Zaken, het Kabinet van de Koning en de Commissie van Toezicht op de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten 2022 (36360-IIII);
- het wetsvoorstel Jaarverslag en slotwet Koninkrijksrelaties en het BES-fonds 2022 (36360-IV);
- het wetsvoorstel Jaarverslag en slotwet Ministerie van Buitenlandse Zaken 2022 (36360-V);
- het wetsvoorstel Jaarverslag en slotwet Ministerie van Justitie en Veiligheid 2022 (36360-VI);
- het wetsvoorstel Jaarverslag en slotwet Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties 2022 (36360-VII);
- het wetsvoorstel Jaarverslag en slotwet Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap 2022 (36360-VIII);
- het wetsvoorstel Jaarverslag en slotwet Ministerie van Defensie 2022 (36360-X);
- het wetsvoorstel Jaarverslag en slotwet Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat 2022 (36360-XII);
- het wetsvoorstel Jaarverslag en slotwet Ministerie van Economische Zaken en Klimaat 2022 (36360-XIII);
- het wetsvoorstel Jaarverslag en slotwet Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en het Diergezondheidsfonds 2022 (36360-XIV);
- het wetsvoorstel Jaarverslag en slotwet Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid 2022 (36360-XV);
- het wetsvoorstel Jaarverslag en slotwet Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport 2022 (36360-XVI);
- het wetsvoorstel Jaarverslag en slotwet Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking 2022 (36360-XVII);
- het wetsvoorstel Jaarverslag en slotwet Nationaal Groeifonds 2022 (36360-XIX);
- het wetsvoorstel Jaarverslag en slotwet Infrastructuurfonds 2022 (36360-A);
- het wetsvoorstel Jaarverslag en slotwet Gemeentefonds 2022 (36360-B);
- het wetsvoorstel Jaarverslag en slotwet Provinciefonds 2022 (36360-C);
- het wetsvoorstel Jaarverslag en slotwet Deltafonds 2022 (36360-J);
- het wetsvoorstel Jaarverslag en slotwet Defensiematerieelbegrotingsfonds 2022 (36360-K).

Deze wetsvoorstellen worden zonder beraadslaging en zonder stemming aangenomen.

De voorzitter:

Verlangt iemand aantekening? De heer Janssen namens de SP.

De heer **Janssen** (SP):

Voorzitter, dank u wel. Op de hamerstukkenlijst staan zestien wijzigingsvoorstellen van voorjaarsnota's. De SP wil graag aantekening bij deze zestien wijzigingsvoorstellen van de diverse voorjaarsnota's.

De **voorzitter**:

Dank u wel. Mevrouw Visseren namens de PvdD.

Mevrouw **Visseren-Hamakers** (PvdD):

Dank u, voorzitter. De fractie van de Partij voor de Dieren wil graag aantekening vragen bij drie voorstellen: 36350-I, 36350-XIX en 36360-I.

De **voorzitter**:

Dank u wel, mevrouw Visseren. Wenst een van de andere leden aantekening? De PVV, mevrouw Faber.

Mevrouw **Faber-van de Klashorst** (PVV):

Dank u, voorzitter. De PVV wil graag aantekening vragen voor wetsvoorstel 36350-IV, 36350-V en 36350-XIV. Bij wetsvoorstel 36350-X vragen wij aantekening voor artikel 1.

De **voorzitter**:

Dank u wel, mevrouw Faber. Wenst een van de andere leden aantekening? Dat is niet het geval. Dan zijn de wetsvoorstellen aanvaard.

Mevrouw Visseren, een tweede ronde.

Mevrouw **Visseren-Hamakers** (PvdD):

Ik heb verkeerd geteld. Het was XIV.

De **voorzitter**:

Dank u wel, waarvan akte.

De leden van de fractie van de SP wordt conform artikel 112 van het Reglement van Orde aantekening verleend dat zij geacht willen worden zich niet met het wetsvoorstel Wijziging van de begrotingsstaat van de Staten-Generaal (IIA) voor het jaar 2023 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (36350-IIA), het wetsvoorstel Wijziging van de begrotingsstaat van de overige Hoge Colleges van Staat, Kabinetten van de Gouverneurs en de Kiesraad (IIB) voor het jaar 2023 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (36350-IIB), het wetsvoorstel Wijziging van de begrotingsstaat van het Ministerie van Algemene Zaken (IIIA), de begrotingsstaat van het Kabinet van de Koning (IIIB) en de begrotingsstaat van de Commissie van Toezicht op de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten (IIIC) voor het jaar 2023 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (36350-IIII), het wetsvoorstel Wijziging van de begrotingsstaten van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (VIII) voor het jaar 2023 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (36350-VIII), het wetsvoorstel Wijziging van de begrotingsstaten van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (XII) voor het jaar 2023 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (36350-XII), het wetsvoorstel

Wijziging van de begrotingsstaat van het Nationaal Groeifonds voor het jaar 2023 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (36350-L), het wetsvoorstel Wijziging van de begrotingsstaat van het Mobiliteitsfonds voor het jaar 2023 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (36350-A), het wetsvoorstel Wijziging van de begrotingsstaat van het gemeentefonds voor het jaar 2023 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (36350-B), het wetsvoorstel Wijziging van de begrotingsstaat van het provinciefonds voor het jaar 2023 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (36350-C), het wetsvoorstel Wijziging van de begrotingsstaat van het Deltafonds voor het jaar 2023 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (36350-J) en het wetsvoorstel Wijziging van de begrotingsstaat van het Defensiematerieelbegrotingsfonds voor het jaar 2023 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (36350-K) te hebben kunnen verenigen.

De leden van de fracties van de PvdD en de SP wordt conform artikel 112 van het Reglement van Orde aantekening verleend dat zij geacht willen worden zich niet met het wetsvoorstel Wijziging van de begrotingsstaat van de Koning (I) voor het jaar 2023 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (36350-I) te hebben kunnen verenigen.

De leden van de fracties van de PVV en de SP wordt conform artikel 112 van het Reglement van Orde aantekening verleend dat zij geacht willen worden zich niet met het wetsvoorstel Wijziging van de begrotingsstaten van Koninkrijksrelaties (IV) en het BES-fonds (H) voor het jaar 2023 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (36350-IV), het wetsvoorstel Wijziging van de begrotingsstaat van het Ministerie van Buitenlandse Zaken (V) voor het jaar 2023 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (36350-V) en het wetsvoorstel Wijziging van de begrotingsstaten van het Ministerie van Defensie (X) voor het jaar 2023 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (36350-X) te hebben kunnen verenigen.

De leden van de fracties van de PVV, de PvdD en de SP wordt conform artikel 112 van het Reglement van Orde aantekening verleend dat zij geacht willen worden zich niet met het wetsvoorstel Wijziging van de begrotingsstaten van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (XIV) en het Diergezondheidsfonds (F) voor het jaar 2023 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (36350-XIV) te hebben kunnen verenigen.

De leden van de fractie van de PvdD wordt conform artikel 112 van het Reglement van Orde aantekening verleend dat zij geacht willen worden zich niet met het wetsvoorstel Jaarverslag en slotwet van de Koning 2022 (36360-I) te hebben kunnen verenigen.

Dan stel ik aan de Kamer voor de desbetreffende bewindspersonen décharge te verlenen voor het door hen gevoerde financiële beleid. Kan de Kamer zich daarin vinden?

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**:

Thans zijn aan de orde de stemmingen. Ik heet de minister voor Primair en Voortgezet Onderwijs, die namens de regering bij de stemmingen aanwezig is, van harte welkom.

Ook heet ik de Tweede Kamerleden Maatoug en Van Weyenberg van harte welkom.

Hebben voldoende leden de presentielijst getekend? Dat is het geval.

Ik heb begrepen dat de heer Van der Goot het woord wenst. Sorry, meneer Van der Goot, u moet even naar de interruptiemicrofoon lopen.

De heer Van der Goot (OPNL):
Excuses. Dat was een iets langere afstand. Ik wil graag met betrekking tot de orde vragen of eerst over de motie kan worden gestemd en daarna over het wetsvoorstel.

De voorzitter:
Kan de Kamer zich vinden in het verzoek van de heer Van der Goot om eerst over de motie te stemmen? Dat is het geval. Dan is dat dus besloten. Dank u wel.

Ik heb begrepen dat de heer Rosenmöller het woord wenst.

De heer Rosenmöller (GroenLinks-PvdA):
Voorzitter. Wij kunnen goed leven met dit voorstel. Ik zou de Kamer willen vragen om uitstel van de stemming over dit wetsvoorstel met maximaal een week. De reden daarvoor is het volgende. De uitslag van de stemming lijkt spannend te zijn. Dat was in het debat ook wel enigszins duidelijk. Niet alle fracties hebben geheel of gedeeltelijk mee kunnen doen aan het debat. In zo'n initiatiefwet zit jaren werk van de initiatiefnemers. Wellicht kan in de komende dagen door de initiatiefnemers nog enige duidelijkheid worden gegeven in de richting van deze Kamer met betrekking tot hun overwegingen om dit initiatiefwetsvoorstel te maken. Het debat is natuurlijk geweest, maar er is ook wel twijfel. Alles bij elkaar hoop ik dat de Kamer instemt met de gedachte om dit maximaal een week uit te stellen. Dat is op zich een niet ongebruikelijk verzoek. Vanuit collegiale overwegingen hoop ik dat de Kamer dit steunt.

De voorzitter:
Even voor de helderheid: geldt dat voor het wetsvoorstel en de motie?

De heer Rosenmöller (GroenLinks-PvdA):
Ja, dat zou dan voor beide gelden.

De voorzitter:
Ik kijk even rond wie hierover het woord wenst. Mevrouw Faber.

Mevrouw Faber-van de Klashorst (PVV):
Dank u, voorzitter. Ik kan me er helemaal niet in vinden namens mijn fractie. Er is gedebatteerd. Iedereen weet zo langzamerhand wel wat het standpunt is. Het staat op de stemmingslijst. We hebben hier ruim de tijd voor gehad, dus we gaan nu gewoon stemmen. Ik heb in deze Kamer nog nooit meegemaakt dat het op het moment dat iedereen klaar zit om te gaan stemmen in een keer wordt uitgesteld.

De beraadslagingen zijn gesloten. Iedereen heeft zijn gedachten erover. Ik vind dat we vandaag gewoon moeten gaan stemmen.

De voorzitter:
Dank u wel, mevrouw Faber. De heer Schalk namens de SGP.

De heer Schalk (SGP):
Voorzitter. Even voor mijn duidelijkheid, gaan alle fracties nu even reageren?

De voorzitter:
Iedereen die het woord wenst, kan het woord voeren. Dan kijken wij of daar al een meerderheid voor een of ander standpunt uit ontstaat. Zo niet, dan kan ik eventueel de andere fractievoorzitters nog naar hun mening vragen of gaan we stemmen bij zitten en opstaan.

De heer Schalk (SGP):
Dank u wel, voorzitter. Ik aarzel natuurlijk enorm. Eigenlijk denk ik dat het niet zo'n goed voorstel is. We hebben hier de hele zomer de tijd voor gehad. Een paar weken geleden is dat debat geweest. Er is enorm veel gesproken op de achterbank. We zijn door allerlei organisaties benaderd. We zijn ook benaderd door de indieners, met respect voor hun inzet. Als we nu zeggen dat we het nog een week moeten overwegen, dan zou ik wel heel graag willen weten of partijen daar enorm veel behoefte aan hebben. Anders kan ik me niet zo goed voorstellen waarom dat nodig is.

De voorzitter:
Voor de helderheid, de meerderheid van de Kamer beslist. Mevrouw Schippers namens de VVD.

Mevrouw Schippers (VVD):
Voorzitter. Ik zie helemaal geen nieuwe argumenten. Als er een gebeurtenis is waarvan je denkt dat alle fracties de tijd moeten hebben om daar apart een afweging in te maken, dan kan ik me voorstellen dat we elkaar daar even de tijd voor geven. Er is uitgebreid gedebatteerd. Er is gedebatteerd in de Kamer, maar ook buiten de Kamer is er veel informatievoorziening geweest. Ik zie dus geen enkele aanleiding om de stemming uit te stellen.

De voorzitter:
Dank u wel. Wenst een van de andere fractievoorzitters op dit moment het woord te voeren? Dat is niet het geval. Dan is ook nog niet duidelijk wat de meerderheid van de Kamer vindt. We gaan dus stemmen bij zitten en opstaan. De heer Kroon wenst namens de BBB het woord te voeren. Gaat uw gang.

De heer Kroon (BBB):
Dank u wel, voorzitter. Ik wil me graag aansluiten bij de inbreng van de fracties van de VVD, de PVV en de SGP.

De voorzitter:

Dank u wel. Dan ga ik het ordevoorstel in stemming brengen. Het ordevoorstel is om de stemming over wetsvoorstel 35714 en de daarbij behorende motie onder letter H uit te stellen tot volgende week.

We stemmen bij zitten en opstaan.

In stemming komt het ordevoorstel.

De voorzitter:

Ik constateer dat de leden van de fracties van OPNL, GroenLinks-PvdA, D66, de SP en de PvdD voor dit ordevoorstel hebben gestemd, en de leden van de fracties van de SGP, het CDA, Volt, de PVV, Forum voor Democratie, de VVD, JA21, ChristenUnie, BBB en 50PLUS ertegen, zodat het ordevoorstel is verworpen.